

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.

a kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fől-szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.

a kir. tábla átellenében.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény int. zendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz fel

Hogyne!

Pécs, 1896. december hó 18

Micsoda cím ez már megint, fogja kérdeni a tisztelt olvasó, hogyan lehet egy vezércikket úgy címezni: „Hogyne!” Hát bocsánatot kérünk azoktól, akik ezen megütözköznek, de szolgáljon mentességünkül, hogy nem egyszerű cím az a szócska odafönn, hanem egy egész beszéd, a melyet városunk országgyűlési képviselője, a fenomenális politikai kapacitás, Aidinger János, a képviselőháznak tegnapelőtt tartott ülésén elmondott. Rövid, de velős s annál inkább megilleti a „szűz beszéd” elnevezés, mert egyjelentőségű volt ez a piruló szűznek „igen” szavával, a melylyel ez a nyilvánosság előtt is tanuságot tesz szíve érzelmeiről.

Sima Ferenc felirati beszédében Pulszkynak arra az állítására reflektálva, hogy a mostani képviselőház a nemzeti közérzet hamisítatlan kifolyása, azzal a kérdéssel fordult a kormánypárthoz: ha a nemzet igazi közvéleménye, a hazafiság igazi lángja dönthetett volna a választások alatt, vajjon szabad lett volna-e egy Bethlen Gábornak, egy Ugron Gábornak, egy Bartha Miklósnak, egy Beöthy Ákosnak elbukni a választásokon? — És az egész nagy kormánypárt hallgatott erre a kérdésre, csak Aidinger ajkairól lebbent el a sokat mondó válasz: „Hogyne!”

Sokat mondó ez a válasz, mert nemcsak azt jelenti ez, hogy a parlamenti te-

hetségek kiküszöbölése, a számot tevő politikai faktorok visszavonulása tetszik a politikai nullákból összetákoltt mostani országgyűlésnek, hanem azt is, hogy maga a nemzet tetszeleg magának a törpék kultuszában s éppen akkor, amikor erős és hatalmas parlamentre leginkább szükségünk lenne, hogy a bőrünkre menő alkuban politikai jellem, kitartás és tehetséggel imponálhassunk a pénzünkre és vérünkre spekuláló Ausztriának, a kipróbált parlamenti erőket szabad akaratból tette skartba s ültetett a helyökbe csupa strébereket s a felsőbb parancs előtti meghajláshoz szokott korteseket, szolgabirákat, polgármestereket, alispánokat és főispánokat.

Ezzel a „hogyne!” válaszzal azt a vádat vágja a mi derék képviselőnk a nemzet szemébe, hogy a politikai érettségnek még a legalsóbb fokára sem tudott felkapaszkodni; mert kiskorúságának kiáltóbb bizonyítványát nem szolgáltatathatná valamely nemzet, mint ha sorsának intézését az arra termelt férfiak mellőzésével önmaga szabad elhatározásból törpe kontárokra bízta.

Ilyesmivel maguk a kormánypárti szónokok sem igen mernek előhozakodni; elismerik ők is, hogy a választásoknál a nemzet igazi közhangulata nem nyilatkozhatott meg, csupán mentegetni iparkodnak a közakarát meghamisítását. Egyik a vádra váddal felel s azt mondja, hogy a választások meghamisításában bűnös nemcsak a kormány, hanem az ellenzék is, a másik

a hivatalos pressziót a magyarság hegemóniája érdekében mondja szükségesnek: de hogy a választások tiszták voltak, hogy azokban a nemzet közhangulata hamisítatlanul jutott kifejezésre, és hogy ez a hamisítatlan közhangulat buktatta ki Ugron Gábort, Bartha Miklóst, Bethlen Gábort, Beöthy Akost és ültette a képviselőházba a Weisz Bertholdokat, a Wolfner Tivadarokat és Aidinger Jánosokat, azt csak maga Aidinger János meri mondani, persze mert érzi, hogy neki és a hozzá hasonlóknak csak az olyan közhangulat juttathatott mandátumot, amely irtózik a parlamenti nagyságoktól s kibuktatja azokat, a kikben meg van az akarat mellett a képesség is küzdeni a nemzet jogaiért s akik ennek már nem egy dicsőséges parlamenti csatában fényes tanujelét is adták.

S vajjon mi bátorította fel Aidingert arra, hogy a mostani választások eredményét a nemzeti közhangulat hamisítatlan kifejezésének egymaga hirdesse ominózus közbeszólásával. Ha a saját megválasztását vette mustrának, erre ugyan nem nagyon érezhette magát feljogosítottnak; hiszen nagyon jól tudja ő, hogy ha a közhangulat a választásnál Pécs város polgáiraiban őszintén és hamisítatlanul megnyilatkozhatott volna, ő most nem ülne a képviselőházban s nem bizonykodhatnék a legnagyobb képtelenség mellett szellemes közbeszólásával.

Avagy ha a közhangulat szabad megnyilatkozása mellett csak a legtávolabbról

„Pécsi Figyelő” tarcája

Zsiga.

Mint a pipes csirke, fejét lehorgasztva,
Gubbaszt a kis Zsiga, halovány az arca.
Szédeleg szegényke így-úgy elő-háttra;
Nem ér több kakuk-szót, mondja, aki látja.

Egy-egy szomszéd szól csak műértő beszéddel:
Felveszi még magát, ha kamasz-kort ér el.
A pulyka fia is mi könnyen megy kárba,
Tudja komám, míg a gyöngyét ki nem hányja.

Felserdült, de bizony a falu hitványa,
S mintha-mintha nem is volna ki kártyája,
Vele évelődnek mindig a legények,
A leányok pedig reája sem néznek.

Ő félre huzódik, kószál erre, arra,
Hetekig nem tudják: hol, merre csavarga?
Elmegy messze földre, visszakerül újra,
Az erdők, a hegyek rejtekeit bujja.

De hir jön: a haza nagy veszedelemben!
Akiben csak vér van, katonának menjen!
Nem is szállott a hir, nem is süket fülnek,
Lengő zászló alá seregestül gyűlnek.

Beállott Zsiga is, s mind akik csak látják,
Magukban nevetnek, fejüket csóválják.
Aztán nem hallottak sokáig felőle,
Nem tudták hova lett, hogy mi lett belőle.

De majd hallják hírét, álmélkodnak rája,
O a hadvezérnek kedves katonája.
A hegyek, a völgyek minden zugát segét
Jól ismerte; bajban, vészben soha se félt.

Merre a járásnak legközelebb utja,
Hej! mint a mi Zsigánk, úgy senki se tudta.
Amit reá bízta, mindent elvégzett.
Mégérdemelte a fényes érdemjelet.

Fontos üzenettel elküldte vezére,
Igy jutott véletlen ellenéég kezébe;
Hogy mi járatban, — de ki nem beszélte.
Törjék bár kerékbe, akaszszák fel érte.

Ellenség vezére hát főbe lövette,
Maga vezéréhez így került hült teste.
Derék katonáját szívából megsíratta,
Zugó erdő szélén sirját hantoltatta.

Bezzeg büszke most az egész falu rája,
Dicsőségéről szól a fonók danája.
Nagy idők tanui vesznek évről-évre,
Soha el nem vészhet az ő dicsősége.
Versényi György.

Jászai a Vigszinházban.

— Intimitások Niobéről. —

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tarcája. —

Mi budapesti színházlátogatók már megszoktuk, hogy minden vigszinházi bemutató est — a premiére rendes izgalmain felül — valami olyan érdekességet hoz, a mi még jobban felfokozza várakozásunkat. És innét van aztán az, hogy a község most már csak úgy töri magát az új lipót-köruti, színház premiére-jegyei után s egy ilyen premiére estén a színház minden zugában megtelik, a mi nem kicsiség, ha meggondoljuk, hogy a Vigszinház most a legnagyobb színháza Budapestnek s éppen kétszer annyi ember fér bele, mint a Magyar Királyi Operába.

Most, hogy tul vagyok a Vigszinház legújabb premiére jén, a Niobé-n, elárulhatom, hogy ennek az estnek is megvolt a maga nagy érdekessége, a mely csak annyiban különbözött az előző premiér-esték érdekességétől, hogy a Niobe-est érdekessége — elmaradt.

Hogy mi maradt el és miért maradt el, azt akarom önöknek nagy diszkréció mellett elmondani. De aztán el ne árulják, hogy

is reménykedhetett volna megválasztatásában, vajjon iparkodott volna-e a választók meggyőződését minden kigondolható eszközzel gúzsba kötni és megtántorítani? Ha nem félt a polgárok szabadon nyilvánuló ítéletétől, miért nem vonult már a választás előtt nyugdíjba, hiszen az a bizonyos szivütlenség már jóval a választás előtt konstatació volt?

De hát neki a megválasztatáshoz szükségese volt a tényleges polgármesteri hatalomra, hogy azt a maga érdekében való presszió kifejtésére a legkimélethebbül kizsákmányolhassa. Neki nem volt elég a nagy hivatalnok-város óriási fehér rab-szolgaserege, a melyre felülről a legszigorubb ukázokat kieszközölni el nem mulasztotta s amely ennek folytán mind egy szál lig le is szavazott rá, neki még a tényleges polgármesteri hatalom is kellett, hogy anyagi érdekeik kockáztatásával megfenyegthesse mindazokat, akik a város közhatalóságával a legtávolabbról is érintkezésbe jöhetnek és azokat is a rászavazásra kényszerithesse, akik csak ezen a réven gondoltak megszabadulhatni az ő pasáskodó hatalma alól.

Ebben a tekintetben nagyon érdekes tanulságokat merithetett a saját mandátumából, ha összeolvasta, mennyi volt a hivatalos szavazata, mennyien azok, akik tisztán magánérdekből szegődnek a miundenkori hatalom szekértologatívá: vajjon hányan maradnak olyanok, akik minden mellétekintet nélkül abból a tiszta meggyőződésből adták rá szavazatukat, hogy ezzel a haza javát mozdítják elő s a nemzeti közügynek tesznek szolgálatot?

A választók igazi közhangulata — különösen napjainkban, a mikor annak illetéktelen és törvényellenes befolyásolását oly szemérmetlenül úzik országsszerte — csak titkos szavazás útján érvényesülhetne. Persze nem olyan titkos szavazásnál, a milyent szintén Aidinger talált ki a városi bizottsági tagválasztások számára, hogy már a szavazó cédula külsejéről meg lehessen tudni, kire szavazott a minden

mozdulatában hiúz szemekkel megfigyelt választó, hanem az olyan választásnál, ahol igazán a titok örök leple fűdi a beadott szavazatot.

Ha Aidinger az október 28-ki szavazók listáját lelkiismeretesen végigtanulmányozva, lelkének legelrejtettebb zugában sem talál semmiféle kételyt arra nézve, hogy ily feltétlenül titkos szavazás esetén is ő került volna ki győztesen az urnából, akkor ám kiáltsa ki világgá, hogy az ő és társainak megválasztatása s az ellenzék nagytehetségű harcosainak bukása a nemzeti közhangulat szabad megnyilatkozásának az eredménye; de mindaddig, míg a saját választóinak tulnyomó nagy részét is csak a hatósági és hivatali presszió, meg az anyagi érdek kergette a táborába, arra a kérdésre, vajjon lehetséges lett volna-e szabad választás esetén ilyen eredmény, ne szavalja nagy büszkén az országházban egymaga: „hogyne!”

* **Fővilágosítások.** Ez alatt a cím alatt hét láb hosszú replikában közöl leleplezéseket Mándy Samu úr a „Pécsi Napló” mai számának hasábjain arról a küldöttségről, a melyet első ízben is ő pendített meg és a melynek aztán lón is szomorú vége. Hogy mik voltak az ő intenciói, a mikor első cikkét a P. N.-ban megeresztve, Kardos Kálmán marasztalása érdekében mozgalom indítására hívta fel a vármegye intéző férfait, arra nézve csakugyan szükség is volt mostani felvilágosítására, mert annyi bizonyos, hogy akkor Kardos visszavonulása már csakugyan bevégzett tény volt s így senki azt a felszólalást másnak nem magyarázhatta, mint hangulatkeltésnek Szily mellett. Szívek és vesék vizsgálói mi sem vagyunk, mást tehát mi sem magyarázhattunk ki abból a fellépésből. — Ami a küldöttséget illeti, hát Mándy úr felvilágosítása is mellettünk bizonyít, mert azt csak nem fogja Mándy úr állithatni, hogy a közigazgatási bizottság, melynek csak 10 választott tagja van a négyszasz megyebizottsági tagok sorából s ezek sem a vármegye közönségének képviselőit bírnak ott megbízással, mandátumot adhasson bárkinek is a megye közhangulatának tolmácsolására. Nem csak hogy kifogásolható tehát a Mándy úr

által leleplezett megbizási forma, de egyenesen képtelenség, hogy a közigazgatási bizottság vagy bármely magánértekeslet 5-6 embernek megbizást adjon, mikép ezek mint magánemberek informálják a kormányt a megye közhangulata iránt. — Hogy az a „körülbelölleges” nyilatkozat, a melyet Mándy úr mint a kormánytól kapott választ közöl, bizony csak nagyon is körülbelölleges lehet, azt legjobban igazolja az eredmény, amely a P. N. tegnapi vezércikkében is köztudomásra hozott. De ezt Mándy úr szükségesnek tartja a tényekkel homlokegyenest ellenkezőnek állítani, hogy „saját nézpontja és islése szerinti következtetéseket vonjon le cikkirő ur.”

Ugy látszik nemcsak a hivatásos hírlapírók szenvednek ebben a betegségben.

H i r e k.

Pécs, 1896. december hó 18.

Éljenek a hölgyek!

(Több felköszöntő, melyeket egy ember is elmondhat biztos hatással.)

A kedélyes nagybácsi.

Tisztelt társaság . . . Önök tudják, hogy nem vagyok kiváló asszonok, de a mikor meglátom az ilyen szende leányt . . . Na azért ne pirulj, Irmunka, nem kell restelkedned . . . Hát mondd, ha olyan szende kis leányt látok, hát igazán csókra támad kedvem és össze-vissza csókolnám a hölgyeket. (Itt a nők, különösen az idősebbek, valószínűleg felsikoltanak.) Azért hát, uraim, fogjanak poharat és koccintsanak velem: Éljenek a hölgyek!

Abrándos ifju.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Hmh, hm . . . (Gyors tempóban.) Ha látom ezt a fényes társaságot, az asztal körül ülő ragyogó bájalakokat, melyek mennyből leszállt angyalok gyanánt ékeskednek díszes társaságunkban, önkénytelenül is eszembe jut, (mind laesabban,) eszembe jut a költő . . . a költő . . . Igen:

Ez a világ a milyen nagy.

Te galambom oly kicsiny vagy.

De ha téged birhatnálak . . .

De ha téged birhatnálak . . . De ha végezt birsalmának . . . De ha régen sirhatnálak . . . De ha kéket nyilhat nálad . . . (Tel-

tőlem tudják. Igazán mondom, nagy kellemtelenségeim támadhatnának belőle itt is, ott is a kulisszák világában.

Mielőtt azonban régi mesterségembe, az indiszkréciónba bele fognék, el kell önöknek mondanom, ha ugyan a fővárosi napilapok premiére cikkeiből már amugy is nem tudnák, hogy a Vigaszínház legújabb angol bohósatában, a Niobéban, egy életre támadt görög-szobor játssza a főszerepet.

Est a megelevenedett szobrot Lány Ilka játssza.

És itt következnek az én ígért intimitásaim.

Harmadnapra reá, hogy a szobor szerepét elküldték a Vigaszínház drámai hősnőjének, találkoztam vele az utcán. A kissé csipős északi szél dacára, — a mely mellesleg megjegyezve a legrózsásabbra csipte az arcát, — megszólított:

— Egy merész tervvel foglalkozom . . .

— Meg akarja hódítani Budapest egész férfinépét?

— Még merészebb gondolat ennél is. Jászai Marit akarom karrikázni Niobéban! Mit szó! hozzá?

— Kérem, ne adjon a szavamra semmit, mert én azt tanácslom, hogy — okvetlenül csinálja meg a karrikaturát!

Ez nem olyan tréfaság, mint önök azt az első pillanatra gondolnák!

Nálunk jó Magyarországon nem lehet tréfálni a dolgokkal. Nálunk egy kalap lehet basafiság dolga s egy gyufatartó nemzeti kegyelet tárgya. A nemzet nagy tragikáját karrikázni nyilt színpadon! Esetleg egy kis hazai forradalomnak lehet az oka, ebből pedig még nemzetközi bonyodalmak is támadhatnak.

Lány Ilka tehát esetleg előidézhetheti a régóta félt „európai konflagrációt” slángba borithatja Európát. (A mi azt illeti, elég szép asszony hozzá!)

Láttam ugyan egyszer egy fiatal, névtelen kis színésznőt Párizsban, a ki Sarah Bernhardtot figurázta, még pedig olyan zseniálisan, hogy egész Páris tapsolt neki, de hát ott a kalapok csak a divat szempontjából jönnek figyelembe, a gyufatartók pedig szintén nem tárgyai a nemzeti kegyeletnek.

Mikor a Vigaszínház Niobé-jának, ennek a görög kosztümöt viselő, versekben beszélő, klasszikus szobornak azt tanácsoltam, hogy csak figurázza ki a nemzet nagy tragikáját, magam is megbökkentem, de kénytelen voltam elismerni, hogy az ötlet pompás s ha akadna színésznő a ki, „a mi nagy

Mirjankát”, mint a hogy a színházi világban Jászai Marit nevezik. hanghordozásban, arcjátékban, járásban, szóval egész egyéniségében híven utánozni tudná, ennek a karrikaturának meglenne a maga művészi becsé.

Miután kifejtettem a karrikatura művészi jogosultságának egész theoriáját (a szél e közben egyre csipősebb és Lány Ilka arca egyre pirosabb lett!) a Vigaszínház drámai hősnője így szólt:

— Brrr! Csak most veszem észre, hogy hideg van! . . . A mi a karrikaturát illeti, egészen felbátorított ön, meg fogom csinálni . . . Adieu!

Egy hét mulva az szivárgott ki a Vigaszínház kulisszái mögül — a hol a Niobe próbái folytak. — hogy a lipót-körtuti színháznak legközelebbi nagy szenzációja egy briliáns Jászai-karrikatura lesz.

Még Gál Gyula, a színház legkritikusabb színésze is, mikor megkérdeztem tőle az „Otthon”-ban:

— Csakugyan jó lesz a Lány Ilka Jászai utánzata? — azt fetelte:

— No hát, olyat még nem látott!

Ezek után képzelhetik, hogy milyen kíváncsisággal mentem el a Niobe bemu-

jes savarban.) De ha . . . de ha . . . Bossánat, azt akarom mondani, hogy éljenek a hölgyek!

A kir. tanácsos ur.

Hölgyeim és uraim! Már sok szöveget mondtak itt és nem egy sikerült tótsban köszöntötték fel e díszes kör kiváló tagjait. Nem hallottuk azonban még a nagybecsült szobor nem dícsőítését. Engedjék meg, hogy én, kit a király ő felsége legkegyelmesebben kir. tanácsosi méltósággal kegyeskedett felruhálni, (hosszabb szünet, melynek éljenségekkel kell eltöltenie) . . . Oh, nem hivalkodásból mondom ezt, de csak jelezni akarom, hogy mint kir. tanácsos legjobban tudom méltatni a felsőges élvezeteket, melyekben az önök körében részesülök. Örömmel üritem poharamat a hölgyekért! Éljenek, éljenek!

Az alkalmi poéta.

Hölgyeim és uraim, — Szavamat halljátok im. — Díszes ez a társaság, — Ilyent ember ritkán lát, — S nincs, a ki szavamba vág, — És ne emelné poharát, — Ha azt mondom, hallgassátok, — Nincs ezavamban semmi átok, — Az a mi a boldogságtok, — Ime, itt mosolyog rátok. — Szép leányok, szép menyecskék, — Veditják az ember lelét. — Poharakat üritetek, — Éljenek hát a szép hölgyek!

A nőgyűlölő.

(Magában.) Muszáj szólnom, mert butának tartanak. . . (Fenhargon.) Uraim . . . azaz hölgyeim . . . Az élet nagyon szép volna, ha hölgyek nem . . . azaz, ha a hölgyek mindig körülöttünk volnának. Ez azonban szerencsére . . . azaz sajnos, ez nem lehetséges . . . A mi engem illet, persze örülök, hogy . . . azaz sajnálom, hogy a sors megtagadta tőlem a hü hitvest. Az igaz, hogy én nem is . . . azaz hogy engem nem akart senki . . . Ah, ne tiltakozzanak hölgyeim, nagyon kegyesek . . . Dacára annak, önökre . . . azaz önökért üritem poharamat. Éljenek! (Magában.) Hála Istennek!

Napirend 1896. december 19-én.

Naptár: szombat dec. 19. — Róm. kath.: Neméz. — Prot.: Neméz. — Görög-kel.: (dec. 7.) Ambrus. — Zsidó: S. Vajechi. — Nap két 7 óra 30 perckor; nyugszik 3 óra 53 perckor. — Hold két délután 2 óra 56 perckor; nyugszik reggel 7 óra 9 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 1 Celsius fok hideg; légnyo-más 745 — Kilátás: a központi meteorológiai

tatójára. És velem együtt ezerkilencszázhatvankilenc ember. Mert velem együtt ennyi fér el a V i g s z i n h á z tágas nézőterén.

A mi azonban engem illet, olyan lázasan türelmetlen voltam a Jászai karrikatúrára, hogy nem tudtam bevárni a függöny felgördülését, hanem még az előadás megkezdése előtt felrohantam L á n c y Ilka öltözőjébe:

— Azt hallom, hogy a karrikatúrája fenomenális!

— Mondják . . . De azért nem fogja látni!

— Ohó! Még sikerült egy jegyet keritenem . . .

— Még sem fogja látni, mert — nem csinálom.

— Nem csinálja?!

— Nem! Lebeszéltek róla és rám is ijesztettek.

— Mivel?

— Tudja, a — nemzeti kegyelet!

. . . Hja a kalap, meg a gyufa-tartó!

*

Pompásan mulattam a bohózatban. Anynyit kacagtam rajta, a mennyit az ember tíz német szindarabon — ásit s mikor vége volt az előadásnak, azt gondoltam magamban:

— Lehet, hogy mégis igazuk volt azoknak, a kik L á n c y Ilkát Jászai-karrikatú-

intézet jelsége szerint boros idő, fagy, később esapadék várható.

Állandó választmány ülése a vármegyeházán d. e. 10 órakor.

Főispáni bucsuztató: délben 1 órakor bankett a Kaszinóban; este 6 órakor fáklyásmenet a városháza elé; 7 órakor díszelőadás a színházban.

Színház: „A király házasodik“

— (A nőgyűlölő karácsonyfája.)

A pécsi jótékony nőgyűlölő karácsonyfájának pélyét folyó hó 22-én (kedden) délután 3 órakor tartja saját helyiségében. Ekkor osztatnak ki a karácsonyi ajándékok a szegény gyermekek között. Az ünnepélyre az érdeklődőket szívesen látják.

— (A kongrua-bizottság) négy napi munkálkodás után ma délben fejezte be tanácskozásait. Az első napon 15, a másodikon 16, a harmadikon 11, a negyediken 13 plébánia jövedelmi összeírását tárgyalta a egyes, egyházi és világi tagokból álló bizottság, vagyis Baranyamegye 55 plébániájára nézve megállapította a végleges tiszta jövedelmi kulcsot, míg 39 plébániára nézve majd később, akkor, a midőn az adatok be fognak érkezni, fogja megállapítani. A jövedelmi összeírásokban levonásba hozattak mindennemű adók, káplántartásra 200 frt, a házbér-jövedelmeknél $\frac{1}{6}$ od rész behajtási illeték címén, az esetleges fuvar-költségek, a papi nyugdíj alap járuléka, és végül az épület fentartási költségek. Ezek szerint, mint tiszta jövedelem megállapítását, az egyes plébániákra nézve a bizottság a következő összegeket fogadta el: Mohács belvárosi plébánia 2983 frt; Mohács külvárosi plébánia 1054 frt 21 kr.; Szalának 766 frt 88 kr.; Egerágh 3428 frt; Herceg-Szöllős 1751 frt 04 kr.; Bicsérd 2228 frt 67 kr.; Rác Petre 2250 frt 40 kr.; Keszű 2562 frt; Pécsvárad 1561 frt 21 kr.; Szt.-Lőrinc 2096 frt 12 kr.; Vaissló 1742 frt 93 kr.; Szebény 1393 frt 51 kr.; Pellérd 2482 frt 87 kr.; Köblény 1469 frt 28 kr.; Püspök-Lak 1909 frt 44 kr.; Vékény 1471 frt 25 kr.; Bakonya 1570 frt 04 kr.; Ibafa 935 frt 90 kr.; Hird 1741 frt 94 kr., Himesháza 1664

ráról lebeszéltek! Ki tudja, vajjon a siker ilyen fényes lett volna e?

. . . Valahányszor a színházból jövök, mindig kedves passzióm azokat a megjegyzéseket hallgatni, a melyeket a színházból hazatérő közönség a darabra, meg a szereplőkre el-elejt.

Ezen az estén ilyeneket hallottam:

Egy prémes bundájú ur: No hát, ez a Jászai-utánszat egyszerűen egyszerű volt!

Egy prémes bundájú hölgy: Ez a Lány Ilka! Ki hitte volna, hogy ilyen Jászai Mari tud lenni!

Egy monoklis fiatal ember: A mai estétől beiratkozom a Lány Ilka rábszolgái közé. Igazi Jászai volt, wie sie leibt und lebt!

Egy „ur“ a karzatról: Ez astán megérte a harminc vasat! Láncyt is láttam meg a tetejébe Jászait is?

Egy bakfi: Ugy-e, mama, a Lány utánszott, az a Jászai volt?

A nagy tanulást pedig, a mely ebből következik, vonják le önök.

Én sietek vacsorázni.

Márkus József.

frt 01 kr.; Bikal 898 frt 94 kr.; Nádasd 1711 frt 04 kr.; Olasz 2731 frt 80 kr.; Abaliget 2448 frt 58 kr.; Feked 826 frt 20 kr.; Lóca 1520 frt 03 kr.; Lászkafalu 1635 frt 23 kr.; Német Mátok 1198 frt 80 kr.; Izsóp 2200 frt 43 kr.; Lapáncsa 1175 frt 39 kr.; Dárda 1464 frt 83 kr.; Baar 835 frt 63 kr.; Vörösmart 1425 frt 17 kr.; Szt.-István 1223 frt 86 kr.; Monostor 1324 frt 08 kr.; Duna Szekcső 2640 frt 18 kr.; Szajk 2000 frt 06 kr.; Rác-Töttös 915 frt 65 kr.; Nagy-Nyárad 1363 frt 53 kr.; Babarc 2059 frt 31 kr.; Lancsuk 1370 frt 54 kr.; Német-Bóly 2714 frt 60 kr.; Baán 2212 frt 69 kr.; Baranyavár 1345 frt 42 kr.; Jánosi 1516 frt 50 kr.; Somberek 1558 frt 77 kr.; Dályok 2317 frt 76 kr.; Bellye 1386 frt 12 kr.. Utolsó napon érkezett Troll Ferenc káptalani helynök átírata, melyben tudomására hozza a bizottságnak, hogy káplántartásra megvásárolta kevésnek tartja a 200 frtot, hanem e helyett 300, illetve Mohácsra 400 frtot hoz javaslatba. Felterjesztetik a miniszteriumhoz.

— (Kinevezés.) Martinetz Rikhard, pénzügyigazgatási fogalmazó gyakornok, a pécsi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű fogalmazóvá neveztetett ki.

— (Előmunkálati engedélyek megadása.) A kereskedelmiügyi miniszter Frank J. és társai építész vállalkozó cégnek és Hermann Gyula mérnöknek Eszéken a szt.-Lőrinc-szlatina-nasici helyi érdekű vasút Sellye állomásától Vaissló, Szerdahely és Harkány érintésével a tervezett pécs-dolnji miholjáci helyi érdekű vasút Siklós állomásig s innét Nagyszőlős és Beremend érintésével a magy. kir. államvasutak Baranyavár-Monostor állomásáig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— (Tolnavármegye közigazgatási bizottsága) a napokban Döry Pál alispán elnöklété alatt ülést tartott, melyben a szakreferensek tették meg havi jelentéseiket. A bizottság felterjesztést tett Bati János szegvárdi anyakönyvvezető állásától való felmentése iránt és a pályázatot két heti határidővel ki is írta. Bati János anyakönyvvezető már a harmadik, a ki a sok munka miatt állásáról leköszönt. Szakcsón Kiss nevű segédjegyző sikkasztott s ezért állásától felfüggesztetett. A pénzügyigazgató, mint minden hónapban, úgy most is arról panaszkodott, hogy az adók rosszul folynak be s 31.000 frttal volt kevesebb november hónapban a bevétel a múlt év megfelelő időszakához képest. Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy már f. évi május hó 15-től betöltetlen a segédtanfelügyelői állás s így nem mehetett iskolákat látogatni, mivel minden idejét az irodai teendők elvégzése vette igénybe. A megyei főorvos jelentése szerint a fertőző bajok is mutatkoznak a megyében. Hasi hagymás 28, ronsoló toroklob 22, vörheny 8, számarhurut 15, kanyaró 2, gyermekági láz pedig 2 esetben fordult elő, különösen aggodalomra ad okot, hogy a dombovári járásban a hólyagos himlő is fellépett.

— (A jövő évi hadgyakorlatokon,) melyek tudvalevőleg Znaim környékén fognak tartani, királyunk meghívása

folytán részt fog venni II. Vilmos császár is. A hadgyakorlat befejezése után a német császár Magyarországra utasik, hogy mint Frigyes főherceg vendége ennek baranyai birtokán vadásszon.

— **(Halálos esés.)** Kukoricát akart László Mihélyné, Tüske pusztai lakos, a padlásról hozni, hogy azt megmorzsolja az ólban hizó ártány számára, melyet karácsonyra szándékozott férjeura leőlni, hogy az ünnepekre jóféle elemözlet készüljön belőle. Már előre örültek a szép hizónak, különösen a feleség számítgatta, hogy mi mindent fognak készíteni a hizóból. Szívesen is hozta neki a padlásról a kukoricát; de „ember tervez, Isten végez”. Ugyanis kedden, a mint a hizónak valót a padlásról le akarta hozni, egy vigyázatlan lépés következtében a lejárati helyett a füstölő lyukba lépett és egy rémea sikoltással lebukott a padlásról. A sikoltásra berohantak a házbéliek és borsadva látták a 66 éves asszonyt a földön vérében fetrengeni. Az esés következtében eltört három oldalbordája és még más halálos sérülést is szenvedett, mi által pár órai szenvedés után meghalt. Hetvenéves férje most már csak egyedül fogyaszthatja el a gondozás nélkül maradt ártányt, mit minél kövérebbé tenni volt a szerencsétlenül járt asszony utolsó gondolata is.

— **(Vasutmegnyitás.)** A győr-veeszprém—dombóvári vasutnak Bakony-Szt.-László—Veszprém—Veszprém-városi vonalrészének tegnapelőtt volt a műtanrendőri bejárása Stettina József osztálytanácsos vezetésével. A bizottsági elnök a vasutat, mely Veszprém megyének legtermékenyebb és legszebb vidékét, a vadregényes Cuhavölgyet átszeli, a közforgalomnak átadta. Zircen a bizottság a ciszterciák vendége volt, kik őket a legnagyobb vendégszeretettel fogadták.

— **(Az 1897-ik év kritikus napjai.)** Világos zöld táblába kötött, fehér szakálás, okos tekintetű ember arcképével díszített kis könyv tudatja az emberiséggel a fontos hirt, hogy a közeledő esztendőnek mely napjai tekintendők dies nefasti nak. Minden ember úgy készüljön ezekre a napokra, hogy a legbolondabb idő és hőfokváltozás napjai lesznek. Téli villámlás, nyári hőésés, havazás, mennydörgés kísérete mellett, viharok és felhőszakadások . . . ez az a meteorológiai program, a mely azokra a napokra van kitzűve és e napok azok, a melyekre Falb Rudolf tanár a kritikus napok stigmáját nyomta rá. A népszerű tudós három kategóriába osztja kritikus napjait, a beálló időjárási tünetek hevességéhez, az eseményeihez és szabálytalanságaihoz képest. 1897 ben elsőrendű kritikus napok lesznek: március 18, április 17, szeptember 26, február 17, október 25, augusztus 28, május 16, november 24 (csökkenő erő szerint rendezve.) Másodrendű kritikus napok lesznek: december 23, augusztus 12, szeptember 11, március 3, január 18, február 1, június 14, július 14, 29, október 4, január 3, április 2. És végül a harmadrendű: november 9, május 1, június 30, december 9, május 31. Február 1-én és július 29-én az apróbb kellemességekhez még sötétség is

járul. A mint ezekből kitűnik, az 1897-ik évi kritikus napok száma kerek 25. Reméljük, hogy meteorológiai hevességük oly vidéken fog kitörni, a hol bátran dühönghet és bennünk nem fog sok kárt okozni.

— **(Elszaladt lovak.)** Nagy riadalmat okozott ma délben egy az alsómalom-utcából kivágató kocsi, mely elé fogott lovak megvadulva vitték a kocsit maguk után. A kocsin nemült senki s a lovak rohantak kifelé budai vásártérre. Szé volt a szerencse, mert ha be a városba fordulnak, talán szerencsétlenségeket is okozhattak volna valahol. Így azonban nem történt semmi baj, csak a kocsi egyik kereke tört el, a mint egy fordulónál egy kőbe ütközött. Szé megállította az elszaladt lovakat is, melyek után lihegve futott a gazdájuk, egy pellérdi fuvaros, a ki egy házhoz ment be s a lovakat őrizetlenül hagyta kint az utcán. Azok aztán valamitől megijedtek s elragadták a kocsit.

— **(Szeretik Pécsset.)** Rendőrségünk tegnap este három gyanus egyént tartóztatott le, akik többször ki voltak már tiltva a város területéről. Ugy látszik azonban, hogy nagyon szeretik Pécsset, mert minden tilalom dacára vissza-visszajönnek, hogy megpróbálják a szerencséjüket, nem-e lett hűtlen hozzájuk? A szerencse azonban nem kedvezett nekik, mert hamarosan a nyomukra akadtak a rendőrök s hogy ne veszélyeztessék a köz- és vagyonbiztonságot, betették őket a börtönbe. Most kötött marsrutával fogják őket hazautastatni, előbb azonban leültetik velük azt a 8-8 napot, amit a kapitányság büntetésül szabott rájuk, hogy elmenjen a kedvük az újabb visszatéréstől.

— **(Az adony-szabolcs-paksi vasutvonal műtanrendőri bejárása.)** A Fejér- és Tolna vármegyei helyi-érdekű vasut adony-szabolcs-paksi vonalának épülését, a paksi átrakodási vágány kivételével, befejezték. A kereskedelemügyi miniszter a pálya műtanrendőri bejárását elrendelte és megkezdésének időpontjául december hó 21-ik napjának délelőtti tíz óráját, összejöveteli helyül pedig ez adony-szabolcsi állomás fölveteli épületét tűzte ki. A műtanrendőri bejárás, melynél a központi küldötteken kívül Fejér- és Tolna vármegyék közigazgatási bizottságai és a magyar kir. államvasutak igazgatósága vesznek részt, a bejárando vonal nagyobb hossza miatt két napra terjed.

— **(Felmentették a vád alól.)** Dahócky János, mohácsi lakost, közokirathamisítás miatt jelentette fel a postaigazgatóság. A vád azonban nem volt beigazolható s így a törvényszék felmentette Dahóckyt a vád alól. Ezt az ítéletet a királyi tábla is helybenhagyta s mert a vádhatóság nem felebbezett, így a vád alól végleg lett mentve a vádlott.

— **(A hadsereg és a sajtó.)** A múlt év őszén úgy a magyar, mint az osztrák sajtónak bőven volt alkalma arra, hogy a közös hadügyminiszter eljárását éles kritika tárgyává tegye. A hadügyminiszter erre azonnal felelt, hogy a tisztikaszinóknak, tisztibédülőknak és a katonai nevelőintézeteknek csakis amaz ujságok járatását engedte meg, melyeket a közös hadügyminiszter időközön-

kint kijelölt. A hadügyminiszter az utóbbi időben nagyon meg lehet elégedve a sajtóval (és ennek mi persze iszonyon örvendünk) mert a napokban a csapattestekhez rendeltet intézett, melyben a múlt év október 23. kiadott hadügyminiszteri rendeletet hatályon kívül helyezi és így a tisztikaszinóknak, olvasótermeknek, katonai nevelőintézeteknek stb. az ujságok előfizetésében szabadkezet enged.

— **(A föld népsége.)** Egy amerikai folyóirat a legutóbbi népszámlálások alapján igyekszik megállapítani, hány lakója van a földnek? Amennyire eddig meg lehetett határozni, 1874-től 1895-ig 1391 millióról 1480 millióra növekedett az emberek száma, ami több, mint 6 százalékos szaporodást jelent. Ha csak 5 percentnyi szaporodást veszünk állandónak, 1900 ban 1549 millió, 2000 ben pedig 2548 millió lakója lenne a földnek. Így azután igazgá válnék az, hogy ilyen szaporodás mellett a lakosság egy részének állandóan el kellene pusztulnia a hiányos táplálkozás miatt.

— **(Beverték a zsinagóga ablakait.)** Négy fiatal mesterlegény, jól bebozott állapotban, arra vetemedett a nyáron, hogy sorban bevete a mágocsi izraelita templom ablakait. A hőstett után szétmentek a szélrózsa minden irányában s csak Fodor Józsefet és Radics Jánost találták meg közülök; Dénesi Gáspár és Fridrich János ismeretlen helyen tartózkodnak. Most elrendelték a körösésüket s majd ha megkerülnek, akkor ítélt felettük a bíróság.

— **(Meglopott asszony.)** Csikány Flóriáné, keszui lakosnő, a mai piacra tíz forinttal a zsebében jött be. A tíz forinthez még pár forintot árult is s aztán betért egyik kereskedésbe, hogy vásárol magának egy kis karácsonyi emléket. Vett is a többek közt egy három forintos nagy kendőt, a melyet azonban, mikor a fogadóban kocsijára tette, egy őrizetlen pillanatban elloptak tőle. A lopást bejelentette a rendőrség-nél a meglopott asszony; de hogy ki volt a tolvaj, még nem sikerült kipuhatolni.

— **(A sikkasztó büntetése.)** Brummer Károly, pécsi napszámos, sikkasztást követett el, a miért a törvényszék egy hónapi fogházra ítélte. Ez ítéletet most a tábla is helyben hagyta s mert sem a vádlott, sem az ügyész nem felebbezték, az elítélt sikkasztót bekisérték a fogházba, hogy kiállja ráért egy hónapi büntetését.

— **(Verekedés.)** Tegnap este 8 óra tájban két napszámos összeveszett egymással. Csakhamar ököllet mentek egymásnak s mindkettő vérzett már, mikor a rendőrség közbelépett s bekisérte őket a kóterba. A verekedők részek voltak s csak ma délutánra aludták ki fejükből a geberduszt, mely olyan virtuskodásra vitte őket, a miért csendháborítás címén most két napig ülnek a rendőrség börtönében, ha pedig kiszabadulnak, akkor meg feljelentik egymást a bíróságnál.

— **(Eladta a más lovait.)** Furcsa panaszt tett ma egy élemedett kora özvegy-asszony a rendőrségnél. Azon kezdte, hogy van neki egypár lova s kocsija s azon végezte, hogy a két lovat a kocsiival együtt

eladta tegnap a . . . az a legény, a kivel együtt él. Ő nem tudott a dologból semmit; a legény elhajtott reggel a hástól azzal, hogy kimegy a szőlőbe. A helyett azonban egyenesen a vevőhöz ment, kivel a dolgot megbeszéltek már előre, s eladta neki a lovat a kocsit. A pénzzel aztán betült valamelyik korcsmába s talán még most is ott ül. A rendőrség megindítván az ügyben a vizsgálatot, elő is került a lóeladó legény, de mit sem akart arról hallani, mikor azt mondták neki, hogy csalást és sikkasztást követett el. Ő neki jussa volt a lovakhoz, mert azokat neki ajándékozta az özvegy s most csak e jussát érvényesítette, mikor eladta a lovakat. Hogy ezt a szándékát nem mondta meg az asszonynak, ez nagyon érthető; mert el akar tőle válni s tudta, hogy ez esetben az asszony visszaszívja az ajándékozást. A furcsa ügyben a jegyzőkönyvet átteszi a rendőrség a törvényszékhez, hogy ott derítsék ki az igazságot.

Párisból most érkeztek a legújabb és legfinomabb valódi ezüst valamint china ezüst iparművészeti tárgyak u. m. gyertyatartók, girandolok, asztali állványok, kenyérkosarak, eczet és olajtartók, kávé, mocca és teakészletek, virágtartók, tintatartók, képkeretek, bor, sör és cognackészletek stb. óriási nagy választékban és rendkívül mérsékelt árak mellett Schönwald Imréhez Pécsen, Király utca, Hattyu-épület.

Agyonverte az urát.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1896. december 18.

Egy kicsiny, karcsu, fiatal parasztszasszony állt ma a pécsi királyi törvényszék büntető bírósága előtt.

Iszonyu a vád, a melylyel vádolva van, hogy előre megfontolt szándékkal, elkészítve a gyilkossághoz a fejszét és egy nagy éles kést, agyonverte az urát, a ki vele egy ágyban aludt. Agyonverte csak azért, hogy megmenekülhessen annak durva bánásmódjától, melyet tíz évig tűrt, de végre már nem bírta elviselni és elhatározott szándékkal úgy vette végét, hogy rémületes, vadállati kegyetlenséggel megölte az alvó férjét.

Szándékáról senki sem tudott; bár szülei vele laktak, nem mondta el nekik s egyedül volt azon a sötét éjjel az urával, mikor véres szándékát végrehajtotta.

Az ember el se hinné a kicsi, karcsu asszonyról, hogy ilyen vadállati kegyetlenségre képes volt. De maga igazol be mindent. Elmondja, hogy mint készült rá az ura meggyilkolására s miként vitte véghez. Még csak a hangja se reszket, de azért nem beszél bátran; megnyugodva sorsában, de nem bánva tettét, az elnök kérdéseire rövid szavakban ad elő mindent. Csak akkor válik siróra a hangja, mikor az okról beszél, a miért meggyilkolta az urát. Az ok pedig az, hogy rosszul bánt vele, ütötte-verte, részeges volt, pazarló volt és szeretőt tartott.

Ez az egyetlen mentsége, a mivel talán megmentheti magát a kötél általi haláltól . . .

A végtárgyalás lefolyása a következő volt:

Féltiz órákor — kisebbrendű ítélőhirdetések és egy végtárgyalás elnapolása után — kísérté be egy fogházor a vádlottat a bíróság elé, mely Varga Nagy István elnöklése alatt Kossér János és Bajnovits Ármin szavazóbírákból állt. A vádhatóságot Rákosi Imre dr., kir. alügyész képviselte; vádlottat Benkő Gyula, szentlőrinci ügyvéd védte; a meggyilkolt szülei érdekeinek képviseletében Deutsch Antal ügyvéd jelent meg. Jelenvolt még Jellasich István dr. törvényszéki orvos is; a végtárgyalási jegyzőkönyvet pedig Krudy István aljegyző vezette.

A végtárgyalásra tizenhat tanu volt megidézve, kiket az igaz vallomástételre felhíván az elnök, előadta a vád anyagát a következőkben:

Ez évi augusztus 30 án reggel Bűdösfán Pióca Istvánné Kovács Naca, cigányasszony, a Hatta József és Hatta János háza mellett, a sővény alatt egy emberi alakot látott feküdni. Először azt hitte a hajnali félhomályban, hogy részeg ember fessik ott. Majd azonban húst látott mellette s ekkor arra gondolt, hogy az illető húst vitt s elesett vele. Közelebb hajolt hozzá és megborodva látta, hogy az ember agyon van verve, koponyája szét van vágva s agyveleje az mellette, a mit ő husnak nézett.

Ijedten zörgette fel Hattáékat, a kik mikor kijöttek, szinte megnézték az agyonvert, összeszurkált embert s megismerték benne ifju Zsigmond Jánost, a ki közeli szomszédjuk volt.

A cigányasszony erre odament Zeigmondék ablakához és bekopogtatott.

— Julia, itthon van e az urad?

— Nincs itthon. Tegnap egész nap a korcsmában volt s nem jött haza az éjjel sem.

Felelte ki Zsigmond Jánosné s mikor a

Mióta Borodino gróf hugát láttam, biztos vagyok benne, hogy az ő személyére nézve tévedtem. A gróf orosz származású, de a meggyilkolt aligha orosz nő volt.

— Sőt határozottan mondhatom, hogy nem. Világosan emlékezem, hogy egyszer említette, hogy sohasem volt még Oroszországban.

— Nem mondta soha, hogy nővére van? — kérdezte hirtelen Jonville.

— Nem. Legalább nem emlékezem rá.

— Ne vegye rossz néven kedves barátom — folytatta — ha még néhány kérdéssel zaklatom. — Tudta a szerencsétlen barátnője, hogy kicsoda ön?

— Annyit tud rólam, hogy Paul Vitrac a nevem, festő vagyok, és a Cigalle-téren lakom, de azért sohasem látogatott meg műtermemben.

— Azt hiszem, hogy Wanda kisasszony nem valami kellemetes fogadtatásban részesítette volna. Mondja csak, tudta, vagy sejtette Wanda kisasszony, hogy ön a szívét másnak ajándékozta?

— Nem lehetetlen. De mi célja van ennek a kérdésnek?

— Mert ha a kisasszony gyanakodott, akkor ő is kémkedhetett vetélytársnője után és talán senki más nem volt az . . .

— Aki meggyilkolta, vagy meggyilkoltatta! — ugrott fel Vitrac. — Ha ezt bizonyosan tudnám, oly igaz, minthogy Paul Vitrac a nevem, a saját kezemmel ölném meg.

— Azt nem hiszem, hogy Wanda kisasszony képes volna ilyen büntényre — mondta nem éppen a meggyőződés hangján Jonville.

azt sem tudta még, mit fog Jonvillenek mondani. Voltaképpen kettős célja volt a vizitjének: el akarta beszélni barátjának, hogyan ismerkedett meg a halottal és Borodino-ról szeretett volna valamit hallani.

Jonville kitűnő örömmel fogadta a festőt, akivel ő is nagyon óhajtott egyről-másról elfecsegni.

Miután a balesetére vonatkozólag megnyugtatta barátját, ő maga tért egy merész fordulattal arra a tárgyra, melyet Vitrac valami furfanggal szintén fel akart vetni.

— Ugye ő volt? — kérdezte minden bevezetés nélkül.

— Tehát fölismerte? — kiáltott fel Vitrac.

— Igen, kedves barátom és a nevét is tudom, mely ön ajkáról tévedt el, mikor a véres fejet maga előtt látta. Ugyanazon fej volt, melyet egy izben az ön ölében láttam megpihenni a boulognei erdőben.

— Én is azt hiszem, azonban mégis . . .

— Mit mégis?

— Ugy képelem, mintha fél óra előtt élve állott volna mellettem.

— Nekem is úgy tetszett tegnapelőtt, mintha az erdőben kocsizott volna.

— Tudom.

— Honnét?

— Borodino gróf, aki a fiatal hölgyet hozzám kísérté, elbeszélte, hogyan ismerkedtek meg önnel.

— Igaz, most jut eszembe, nekem meg azt mondta, hogy a — huga arcképét szeretné önnel megfestetni, mester.

— És nemde, ön épugy csodálkozott, mint én?

eigányasszony megmondta neki, hogy jöjjön csak ki, mert az ura ott fekszik az utcán agyonverve, csakhamar teljesen felöltöve kirohant és javessékelye kiáltozta az ura hullája előtt:

— Ki tette ezt? Ki tette ezt?!

Az előljáróság jelentést tevén a gyilkosságról a szentlőrinci járásbírósnak, onnan a vizsgálóbíró és Haller János csendőrmester vezetése alatt a csendőrség a helyszínére ment s megejtette a vizsgálatot. A nyomzó csendőröknek gyanujuk volt az asszonyra s ezt megerősítette az a körülmény, hogy az asszony anyja, Meszes Józsefné, száz forinttal meg akarta vesztegetni a csendőröket. És ezek ekkor háskutatást rendeztek s a férjgyilkos nő erre bevallotta, hogy ő ütötte agyon a férjét. Megmondta, hová rejtette el a fejszét és kést és a véres ruhákat s azokat a csendőrök meg is találták. Az asszonyt és szüleit azonnal letartóztatták s az asszony a vizsgálóbíró előtt is beismer mindent. Szülei azonban nem tudtak az előre elhatározott gyilkosságról semmit, s így bűnrészesesség címén vád alá sem voltak helyezhetők. Az asszony csak akkor szölt az apjának, mikor a rettenetes tettet már végrehajtotta; de bűnpalástolás címén se voltak a szülők — éppen mint szülők — vád alá helyezhetők. A megvesztegetési kísérlet miatt pedig feljelentés, illetve vád szinte nem lett emelve s így ma egyedül a férjgyilkos asszony áll vádlottként a bírak előtt.

A meggyilkolt szülei.

A tényállás előadása után a bíróság mindenképp a meggyilkolt szüleit hallgatta ki.

Öreg Zsigmond János és a felesége, szentlőrinci lakosok, a gyilkosságról nem tudnak semmit. Hozzájuk a gyilkosasszony apja,

Meszes József ment el és elmondta, hogy fiukat az éjjel agyonverték az utcán.

— Hej, pedig a felesége ütötte agyon! És aztán kivitték, kidobták az utcára, hogy a kutyák rágják össze.

Szól az apa, aki mellé félszen husódik oda a felesége, a meggyilkolt anyja.

Elmondják ezután, hogy tíz év előtt házasodott bele a fiuk a Meszes családba. Ők nem adtak neki semmit, hiszen haláluk után is kevés vagyon juthatott volna rá, mert egy fertály földcsokójukat közte és két férjes leányuk között kellett volna megosztani. Hanem a fiu dolgozott. Házat épített és szorgalmasan gazdálkodott. Így hát szülei épen nem ismerik el, hogy részeges, kocsmás lett volna; kocsmába hétköznapon sohasem ment, csak vasárnap, mint minden más fiatalember szokott.

— Kivánják-e a menyük megbüntetését? — kérdi tőlük az elnök.

— Igenis, kívánjuk. Ő volt egyetlen fiunk; benne volt legtöbb bizodalunk és mégis ilyen szörnyű halállal kellett — elvesznie.

Felelik a szülők és aztán csendesen letűnnek, szorosán egymás mellé, hiszen a közös szülő fájdalom ugyanis összekapcsolja őket.

A gyilkos asszony.

A gyilkos asszony, özv. Zsigmond Jánosné szül. Meszes Juliánna, huszonegyéves, református vallású, született Budaörsön, egy gyermeke van. Irni-olvasni tud, iskolába hat évig járt.

Vallomását szakadozottan, de határozott hangon teszi meg. Nem mond semmit kérdés nélkül; az elnöknek ugyszólván úgy kell kivennie belőle a szót. De akkor felel, csendes, nyugodt, közönyös hangon.

— Mondja meg, hogy milyen viszonyban élt az urával? — kérdi tőle először is az elnök.

— Mindig rosszul bánt velem. Ütötte, durva volt hozzám és a szüleimhez. Kocsmában lakott mindig; engem éjszakára az istállóba zárt, ő maga pedig elment a szeretőjéhez. Arra költött mindent; azzal mulatott a kocsmákban.

— Mivel tudja ezt igazolni?

Erre a kérdésre azonban nem tud mással felelni a vádlott, mint ezzel:

— Hát tudta-látta az egész falu.

A meggyilkolt szülei nem hallgathatják a fiuk gyalázását szóltanul és közbeszólnak:

— Nem igaz az. Dolgos volt, munkás volt. Házat is épített.

— Hát mi történt augusztus 26-án?

— Korán reggel elment a kocsmába és csak délután két órakor jött haza. Bent a szobában anyám mondta neki, hogy miért építette ezt a nagy házat, ha mindig kocsmába jár; úgy sohasem fizeti ki az árát. Erre ő felkapott egy kést az asztalról; de én elébe ugrottam s így csak utána hajithatta anyámnak. A kés anyám lábához esett s azt ő felvette és elment a bíróhoz.

A kés ott van a korpuz deliktik közt s felmutatása után tovább beszél a vádlott.

— Ekkor ő botot kapott fel és engem azzal kergetett, hogy keressem meg az anyámat. Én elmentem a szomszédokba s azzal jöttem vissza, hogy nem tudom, hol van. Ő ekkor káromkodva elment ismét a kocsmába.

— Mikor jött haza?

— Ugy este nyolc órakor. Én már kint fektüdtem az istállóban. Elkezdte verni egy vasvillával a lovakat, úgy, hogy a villa eltört. Én mondtam neki, hogy ne bántsa őket; már ellátta azokat éjszakára alommal az

— Annyira, hogy ha járnai tudok, azonnal felkerestem volna barátom, hogy értesítsem erről a találkozásról. De nem ismerte eddig?

— Nem; még a nevét sem hallottam.

— Én gyakran láttam a Champs Elysées-n egy fiatal asszonynyal, akiről azt hittem, hogy az a másik volt, aki már halott.

— Én sohasem találkoztam velük.

— De arról meg volt csak győződve, hogy ez a Borodino gróf nem a férje?

— Meggyőződve éppen nem vagyok. — Hogyan lehetnek?

— Ugyan, hiszen tudhatta, hogy férjénél van.

— Talán csodálkozni fog, ha megmondom: nem tudtam.

— Majdnem lehetetlen!

Jonville közbeszólt.

— Lehetetlennek hangozhatik, de úgy van. Ön nem fog ebben többé kételkedni, ha meghallja, hogyan ismerkedtem meg Irónéval. Mert Irónének hívták a ez körülbelül minden, amit róla tudok. Annyit elmondott, hogy külföldről jöttek huzamosabb tartózkodásra Párisba s azt is sejtette, hogy egy olyan férfitől függ, aki ha megtudna valamit viszonyunkról, képes lenne a legborzasztóbbra is.

— És egyebet semmit sem hallott tőle?

— Semmit. Láttam, hogy az életét a titokzatosság sötét köde takarja s nem akartam durva kezekkel széttepni azt a misztikus fátyolt, melyet ő maga ígért fellebbenteni, ha egyszer veszély nélkül teheti. Nem akarom sok beszéddel az időt tölteni. Elég az hozzá, hogy hat hó

napig ismertem és szerettem, nem, imádtam — a bálványozásig. Annyira rajongtam érte, hogy egyre azért könyörögtem: szökjünk el Párisból, messze, messze külföldre, valahová a világ egyik rejtett zugába és éljünk csak egymásnak, éljünk csak a szerelmünknek.

— Beleegyezett?

— Igen. Már odáig jutottunk, hogy csak az időpontot kellett volna megállapítanunk.

— Ugy volt, hogy tegnapelőtt találkoztunk. Naponta is láttam, ön tudja, hogy hol és hogyan — mondta a fájdalomtól fuldokolva Vitrac.

— Tehát a határnap előestéjén gyilkolta meg az az ember, akinek a felesége, barátnője, vagy a rabszolgája volt. Kétségkívül leselkedett utána s a szándékának nyomára jött.

— És én sohasem tudom majd megboszulni a halálát!

— Majd a hatóság dolga lesz ez.

— Hiábavaló lesz minden kutatása. Engem már kihallgatott a vizsgálóbíró s tudom, hogy egy percig sem gondolt komolyan arra, hogy a szegény nő büntény áldozata lett.

— Ön bizonyára felvilágosította volna, hogy a jó ur alaposan téved ez egyszer. Hanem baj az, hogy semmi bizonyítékkal sem tudná a vádját támogatni. — Ugy-e, még a lakásukat sem tudja?

— Ő nem mondta meg és én sohasem kérdeztem meg tőle. Mindig valami semleges helyen találkoztunk, ahova gyalog jött el és egyedül távozott.

— Azt reméltem, hogy valaki fel fogja ismerni a halottat, ha a Morgueban közszemlére teszik a fejét.

apám. Erre káromkodva felelt s megint elment. Mig oda volt, én előkerestem a fejszét és a kést; a fejszét az ágy alá rejtettem, a kést az istállóablakba. Tíz óra volt, mikor hasajött. Megint a lovakat kezdte verni. Az apám bejött erre, de szóváltás közben ő a villával rátámadt. Erre én kitoltam az istállóból az apámat s nemsokára lefeküdtünk.

— És mi történt aztán?
 — Megvártam, mig elaludt. S akkor felkeltem s a fejszével agyoncsaptam.
 — Hány csapást mért rá?
 — Hármát-négyet!
 — Hogy tudta, hogy meghalt?
 — Odahajoltam hozzá a sötétben.
 — S mért szurkálta ezután még a késsel is össze?
 — Hogy azt higgyék, úgy ölték meg.
 — S aztán mit tett?
 — Bementem a házba s az ajtóból beszóltam az apámnak.
 — Mit mondott neki?
 — Apám, jöjjön kend ki segíteni. — Agyonütöttem.
 — S mit tettek ekkor?
 — Apám kijött. Segített felöltöztetni s akkor rátettük egy saráglyára s kivittük az utcára és letettük a sűvény mellé. Az apám bement a szobába, én pedig visszamentem az istállóba.

— S mit csinált ott?
 — Összeszedtem a kilocscsant agyvelejét és a koponyacsontokat s tenyeremben kivitem s letettem mellé.

— Mért tette ezt?
 — Hogy azt higgyék, úgy verték agyon az utcán.
 — S aztán megint visszament az istállóba?

— Igen. Eltisztitottam a vért; a véres ágyneműt a padlásra a széna közé rejtettem, a fejszét és kést is eldugtam, megmosakodtam s aztán lefeküdtem.

— Hol? Az istállóban, az ágyra, ahol férjét meggyilkolta?

Igen, oda.
 — S mi történt reggel?
 — Kopogott az ablakon Piócáné. S mikor megmondta, hogy őt agyonütötték és ott fekszik az utcán, kifutottam s kiabáltam: Ki tette ezt? Azután anyám elment a bíróhoz; apám pedig az ipamékhoz, hogy elmondja nekik, hogy agyonverték a fiukat.

Igy adja elő a gyilkosságot minden megindulás nélkül. Beismeri, hogy a csendőröknek megmondta, hogy a fejsze, kés és véres ruha hol vannak s elmondja szilárd hangon, határozottan, hogy előre megfontolt szándékkal, apja-anyja tudta nélkül, egyedül verte agyon az urát, hogy megzabaduljon tőle, mert nem bírta többé elviselni durva bánásmódját, mert ütötte-verte, kocmában lakott, szeretőt tartott és tékozló életet élt. Más védelme azonban nincsen semmi.

A tanuk

A végtárgyalást — melyet nagy közönség hallgatott végig — a tanuk kihallgatása igen hosszadalmassá teszi. A gyilkosságról magáról nem tud senki semmit; annál többet azonban a házaspár előbbi életéről s a gyilkosság utáni eseményekről.

Es e vallomások a fontosak. Laasan is megy hát a tanuk kihallgatása, akik hol bő beszédűen, hol meg félénken és határozatlanul adják elő, amit tudnak.

Az ügyész védi a vádlottat.

A bűnügy bizonyítási anyagával delután 3 órakor végzett a törvényszék. A bizonyítás folyama alatt a tanuk nagyrésze megerősítette, hogy a meggyilkolt feleségével rosszul bánt, ütötte verte, bántalmazta s annak élete tíz éven keresztül csak gyötrelm volt mellette.

Rákosi Imre dr., kir. ügyész, vádbeszédében, mely igen szépen mutatott rá

arra, hogy mikor a materialis világban oly igen nagy haladás észlelhető, az ember morális élete, lelkiülete még mindig rejtély mindnyájunk előtt, — elejtette mindesek alapján a btkv. 278. §-ára alapított gyilkosság vádját. Elejtette azért, mert az előre megfontolt szándék két essentialis kelléke közül meg volt ugyan a vádlottnál a szilárd akarat, de hiányzott a nyugodt lelkiállapot. Ezért vádolja őt a btkv. 279. §-ába ütköző s a 280. §. szerint minősülő szándékos emberölés bűntettével.

Benkő Gyula védő magáévá tevén a vádló álláspontját a vád megváltoztatását illetőleg — beszédében a 281. §. második illetve harmadik pontja szerint felhevülés és bántalmazás miatt elkövetett emberölésnek minősítési védenye bűntettét s a számos enyhítő körülmény tekintetbe vételével enyhe büntetést kér rá.

Az ítélőbiróság jó másfél órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, mely szerint a 279. §-ba ütköző s a 289. §. minősülő szándékos emberölés bűntette miatt vádlottat a 280. és a 289. §. alapján a 291. §. alkalmazása mellett a mai naptól számítandó tízenötévi fegyházra ítéli. Az elítélt és védője főlebbezték! az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Művészet, irodalom.

○ **Fatinica.** Suppé Ferencnek ez az erős hangszerezésű, fülbemászó zenéjű operettje került színre tegnapelőtt este, hosszú pihentetés után, először a pécsi nemzeti színházban meglehetősen telt nézőtér előtt. Általában a közreműködők — egy két kivétellel — jól megállották helyüket, és ha a rendezőség nem csinál annyi baklövést, talán még a jól sikerült előadások közé is számíthatnók. Legfőbb hiba az volt, hogy az a hagyományos kék ceruza vandál pusztítást vitt végbe a legszebb zenei részekben a szövegről nem is szólva. No meg aztán felvonásokozók alatt azok az átlag 20—25 perces szünetek nem arra valók, hogy a közönség színházbajárási kedvét fokozzák, valamint az az iszonyu porfelhő sem, mely a harmadik felvonás kezdetén áradt a színpadról a nézőtérre. A színpadon jelesve volt, hogy a darab az 1854-ik évben játszik, a midőn az orosz katonaság bizonyára egyforma sisakokkal volt ellátva. Mi a színpadon csak tíz darab orosz katonát láttunk, de ezeknek éppen tíz fajta sisakjuk volt. A cserkeszek pedig, tudtunkkal soha sem viseltek sisakot, mint azt Vladimir főhadnaggyal megtétették. Ha nem tudja a rendező ur, minő a cserkesz főveg, utaljuk a Zacherlin-féle plakátok megtekintésére, ott láthat egy valószínű cserkeszt, a kinek kucmája van. Az orosz zászló pedig tudvalevőleg nem kék sárga színű, mint az első felvonásban volt, sőt nem is labarum alakú, melyet az egek felé huznak föl, midőn a törökök bejönnek. Itt követték el a legnagyobb anachronizmust, bő selyem salavárikba s bugyogókba bujtatván azokat a basibozukokat, a kiket minden színpadon piros fezenben és rendszer piros nadrágban szoktak produkálni, a hol eddigelé egyáltalában a „Fatinicát“ előadták, elkezdve Bécestől a legutolsó kakszentmártoni Ripacs társulatig. Se szeri, se száma nem volna a kifogásolni valóknak, ha érdeme szerint akarnánk elbánni a tegnapelőtti előadással, a melyen legkevésbé látszott meg a hosszas készület. Pompás alakítást nyújtott azonban Polgár Kancsukoff szerepében, Kézdi Juliska szemrevaló főhadnagy és Fatinica volt, Juhász Ilona diszkrétan játszotta meg a hercegnő szerepét, Kiss Pista jól mutatta be a szeszkezdő őrmestert, valamint Erdőlyi Izzet basa szerepében és Hegyesy Róza, Rátonyi Stefánia, Csikiné és B. Szalai Ilona elegánsak voltak hárem hölgy mivoltukban s kis éne-

keiket jól adták elő. A „Karagöz“ árnykép-játék eléggé sikerült s Boros's humorosan alakította a légyfogdosó Mustafa hárem-úr szerepét. Azért hagytuk utoljára, mert leginkább erre a helyre való Perényi alakítása, a ki Golts Julián szerepéből valószínű Federvieh Kobi-t csinált naturalis csámpás lábakkal. Nem kellett volna feledni, hogy a muzika háboruk idejében nem úgy öltözködtek a riporterek, mint manapság s hogy még akkor sem jártak olyan agyonlapított esivar-táskával, mint ő megcselakedte. Jó figyelni ilyen aprólékoságokra is, különösen midőn a fődolgozókban: játékokban, hanghordozásban, énekekben oly gyöngye, hogy kár reá a szót pazarolni. Az az egyhangú „rata-pam pán“, a melylyel az ujságíró-indulót kísérte, minden élet és kedv nélkül, akár csak egy fölhusott automata, legkevésbé igazolta, hogy jó színess. Ha olyan ügyetlenek volnának most, vagy akár 1854-ben lettek volna, a riporterek, mint azt Perényi ur produkálta a jó pécsieknek, hát nem keresnek meg még a hidegvízre valót sem. (**) Tegnap, üres háss előtt, ismételték a darabot, hasonló előadásban.

○ A „Magyar Tisztviselő“ című szaklap, mely eddig is első sorban az állami tisztviselők érdekeit képviselte, a jövő számtól kezdve „Állami Tisztviselők Lapja“ címen fog megjelenni. — Magától értetődik, hogy az új címen tovább megjelenő szaklap ezentul kizárólag az állami tisztviselők érdekében fog működni. Az előfizetési feltételek a régié maradnak. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Andrassyút 75.

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése december hó 18-án.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mai nap első szónoka Visontai Soma volt. Bánffy b. — ugymond — a trónbeszédből a külügyek kimaradását tévedésnek mondja, valamint hogy a „részes“ szó használata az „állam“ helyett nem célszerű, hisz a király a millenniumkor hangoztatta Magyarország államiságát. E kijelentés szerint fejedelmi, vagy kormány tetszéstől függne államiságunk, hiszen a választási vesztegetéseket és erőszakot Bánffy helyesli, mert az ellenség is veszteget, a mi a legnagyobb cinizmus.

Pichler Győző apostrofálván a választási vesztegetéseket, elmondotta, hogy midőn Biedermann mandátuma ellen Varga Szabó Jánosnál összegyűltek petíció készítésére, a csendőrség behatolt — a főszolgabíró utasítására — lakásába és felszólította az egybegyűlteket szétoszlásra, különben szurnak. Midőn kérdezték, hogy hol a rendelet, azt felelték, hogy nincs, de ha szét nem oszlanak, hát leszurnak mindenkit.

Percel Dező belügyminiszter védelmébe veszi a szigetvár szolgabírósgát, valamint Tolnamegye központi választmányát.

Polónyi Géza alaptalannak mondja, hogy az ellenség féktelensége volt oka a múlt országgyűlés időelőtti fölösztatásának. Pártja tágkörű gyűlései jogosak; mert a többség mandátuma törvénytelen, s csak okokat keres, hogy a király a mostani parlamentet is fölösszassa.

A főrendiház ülése december 18-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tóth Vilmos ma elnökölt először a méltóságos főrendeknél. Legelőször a felirati javaslatot vették tárgyalás alá; melynek során Schlauch Lőrinc bíboros kérde, vajjon igaz-e a katolikus iskolák államosítása? Mire Bánffy b. miniszterelnök tagadólag válaszol. Vécsey báró a külügyi passzust, Lipthay báró a választási törvény revízióját kéri bevételre a feliratba. Elvetik mind

a kettőt s a javaslatot változatlanul megsravassák, valamint az indemnitást és az ujonc-jutalékot is.

TÁVIRATOK.

— **Baranya új főispánja.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A tegnapi esti minisztertanács végleg megállapodott, hogy Baranya-megye és Pécs város főispánjává Fejérváry Imre bárót, a honvédelmi miniszter flát nevezik ki. Hír szerint a kinevezési okmány már elküldetett ő felségéhez aláírás végett.

— **Másodvirágzás és sikkasztás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Dietrich Antal, titkár az osztrák-magyar államvasut társaságnál negyvenezer forintot sikkasztott. Nevezett a társaságnak magyar bányái, hutái és uradalmi budapesti igazgatóságánál volt titkár; szorgalmas, ügyes ember, 44 éves nős, kinek egy 17 és egy 15 éves fia van. Utóbbi időben a Somossi-féle orfeum egyik csillagára sokat költött és öt nap óta eltűnt a fővárosból. Fiókjában hátrahagyott leveléből tudták meg tettét. Köriözik.

— **Az igazoló bizottságból.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zay Miklós gróf orosházai, Várossy Gyula csikarcfalvai mandátuma igazoltatott. Apponyi, Hock és Emmer mandátumai ellen beadott petíciók tárgyalását még folytatják.

— **A szerb király Magyarországon.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Sándor szerb király atyjával, Milán ex-királyllyal az éjjeli express-vonattal Budapestre érkezett s ma reggel Zichy Jenő gróf fejérmegyei birtokára utaztak vadászatra.

— **Megszökött a kocsisával.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Római előkelő társaságban beszélnek, hogy egy volt magasállású államférfi leánya, a ki nemrég ment férjhez a szicíliai herceghez, kocsisával megszökött. Ugy látszik, Crispi leányáról van szó, a ki nemrég ment férjhez Linguaglossa herceghez.

NYILT-TÉR+)

Kitűnő Angol

TEA-RUM

James Walters & Comp. londoni cégtől, —

továbbá: valódi ó

Slavon-Szilvorium

eredeti palaczkokban 1 frt 20 kr.

NICK A. K.-nál Pécsen,

király-utca 2. sz. és Bazár udvar.

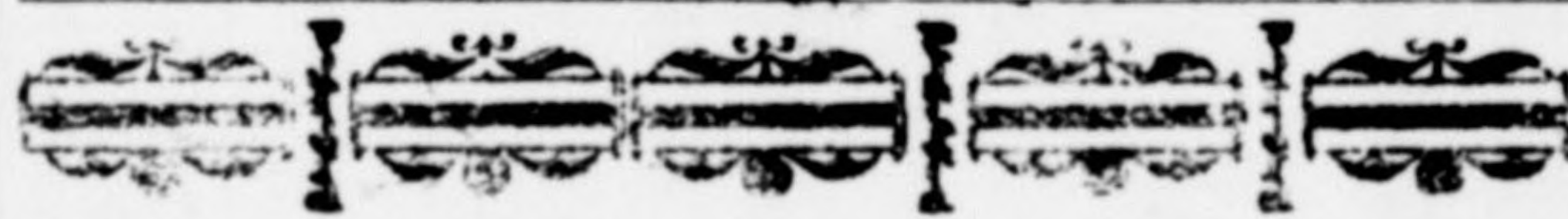
Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Eladó ház és vendéglő.

PÉCSETT, Ráczvárosban a

Fehér hollóhoz címzett vendéglő

(látogatott kirándulási hely) összes berendezéssel és borral együtt eladó. Bővebbet az ott lakó tulajdonosnál.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Egy 5 szobás lakás

elköltözés miatt 1897. február hó 1-től kiadó. A szobák közül 2 külön bejárattal irodának igen alkalmas. Ugyanott jó karban tartott egyes butordarabok, szekrények, kredencz stb. eladtnak. Tudakozhatni Pécsen, Nepomuk-utca 23. sz., a posta átellenében.

Beccét veszi

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk

Az étvágy gerjesztésére úgy mint mindennemű gyomorhajók ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egger dijjutalmazott Szódapasztilláit.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szétküldési raktár

Egger A. fia

Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci-körút 17.

Leggyorsabb segély

székrekedés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen a Zenke Zoltán

„BARÁT ITAL“

nővényyszer gyomor likör készítménye, használati könyvvel együtt

egy üveg ára 40 és 80 kr.

Kapható Pécsen: Eiser János urnái és minden nagyobb fűszerüzletben, valamint a készítőnél utánvét mellett

H.-M.-Vásárhelyen.

A nagyméltóságú m. kir. és osztr. cs. kir. kereskedelmi miniszter urak által törv. védve.

Zenke Zoltán.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsen, Ferenciek-utca 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy butorvásárlások nálam is oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

